AAN DE RAAD

Datum behandeld in college	7 oktober 2025	**Behandelend ambtenaar**	P. van der Ploeg
Datum agendering	6 november 2025	**E-mailadres**	p.vanderploeg@waadhoeke.nl
Onderwerp	Omgevingsvisie gemeente Waadhoeke	**Telefoonnummer**	
Portefeuillehouder	J. Dijkstra		

Samenvatting

Een van de verplichtingen die voortvloeit uit de Omgevingswet is het opstellen van een omgevingsvisie. Hiervoor heeft de raad op 11 juni 2020 het Plan van Aanpak Omgevingsvisie (door op het linkje te klikken wordt u doorgelinkt naar het betreffende document) vastgesteld. Het uitgangspunt bij het opstellen van de omgevingsvisie is dat bestaand, actueel beleid wordt overgenomen. Dit is gebeurd. Vervolgens is een participatietraject doorlopen. De resultaten van dit traject zijn, samen met de opbrengsten uit beleidsanalyses en gesprekken met experts, als basis voor het opstellen de visie gebruikt. Ten slotte zijn op 10 oktober 2024 beleidskeuzes gepresenteerd aan het kernteam. Deze beleidskeuzes zijn daar waar er overeenstemming over was in de ontwerp omgevingsvisie opgenomen. De ontwerp omgevingsvisie heeft vervolgens vanaf 7 maart 2025 gedurende 6 weken ter inzage gelegen. Op de ontwerp omgevingsvisie zijn zienswijzen ontvangen. Deze zijn behandeld en geven aanleiding tot het voorstel de omgevingsvisie gewijzigd vast te stellen.

Voorstel

1. De *Reactienota zienswijzen omgevingsvisie gemeente Waadhoeke* vast te stellen;
2. *De omgevingsvisie gemeente Waadhoeke* gewijzigd vast te stellen overeenkomstig de in de Reactienota zienswijzen omgevingsvisie gemeente Waadhoeke voorgestelde wijzigingen.

Aanleiding
Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet ingevoerd. Een van de verplichtingen die voortvloeit uit de Omgevingswet is het opstellen van een omgevingsvisie. Het vaststellen van de omgevingsvisie is een raadsbevoegdheid. Om te komen tot een succesvol proces voor het opstellen van de omgevingsvisie heeft de raad op 11 juni 2020 het Plan van Aanpak Omgevingsvisie vastgesteld (bijlage 1).
In het Plan van Aanpak is een stappenplan opgenomen dat is doorlopen samen met de voormalige raadswerkgroep:

Uitgangspunt bij het opstellen van de omgevingsvisie is dat het bestaande beleid dat actueel is wordt overgenomen in de omgevingsvisie. Daarom is bij stap 1 een beleidsanalyse uitgevoerd waarin al het bestaande beleid tegen het licht is gehouden. Al het beleid dat nog actueel is, is opgenomen in de omgevingsvisie.
Vervolgens zijn in gesprekken met interne (beleidsmedewerkers van de gemeente) en externe experts (o.a. Brandweer Fryslân, GGD Fryslân, Sport Fryslân) de belangrijke trends en ontwikkelingen die er spelen binnen de fysieke leefomgeving opgehaald.
In de volgende stap is middels een participatietraject in 2 fases (1e fase en 2e fase) de samenleving bevraagd wat zij als belangrijkste thema's en uitdagingen zien vanuit de samenleving (bijlage 2). De resultaten van de participatie zijn, samen met opbrengsten uit de beleidsanalyse en gesprekken met de interne en externe experts, gebruikt voor het opstellen van de omgevingsvisie voor Waadhoeke, waarin opgenomen een waardenkaart en een visiekaart.
In de visie staat uitgelegd hoe we omgaan met initiatieven en het afwegingskader dat we daar voor gebruiken.
Vervolgens is er in de kernsessie van 10 oktober 2024 nog een aantal beleidskeuzes voorgelegd aan het kernteam. Deze keuzes zijn daar waar de discussie helder was overgenomen in de ontwerp omgevingsvisie. Vervolgens heeft de ontwerp omgevingsvisie zes weken ter inzage gelegen vanaf 7 maart 2025 tot en met 17 april 2025. In deze periode kon een ieder zienswijzen indienen.

Op de ontwerp omgevingsvisie zijn zienswijzen ontvangen. Deze zienswijzen zijn behandeld en een aantal geeft aanleiding tot het voorstel de omgevingsvisie gewijzigd vast te stellen. Ook is er aanleiding tot het doen van een aantal ambtshalve wijzigingen. De behandeling van de zienswijzen en de voorgestelde wijzigingen zijn opgenomen in de *Reactienota zienswijzen omgevingsvisie gemeente Waadhoeke* (bijlage 3). Dit alles heeft uiteindelijk geresulteerd in de Omgevingsvisie gemeente Waadhoeke (bijlage 4).

Beoogd (meetbaar) effect
Door het hebben van een visie wordt voldaan aan de Omgevingswet, is er een richtinggevend beleidsdocument voor de gehele fysieke leefomgeving van Waadhoeke en is er een toetsingskader waaraan initiatieven getoetst kunnen worden.

Motivering
1.1 Tijdens de ontwerpfase zijn er 15 zienswijzen ontvangen waarvan een aantal aanleiding geeft om de omgevingsvisie aan te passen
Tijdens de termijn van inzage van de ontwerp omgevingsvisie Waadhoeke zijn 15 zienswijzen ingediend. Een aantal van deze zienswijzen geeft aanleiding tot een voorstel voor gewijzigde vaststelling van de omgevingsvisie. Daarnaast is er aanleiding tot het doen van een aantal ambtshalve wijzigingen. In de in bijlage 3 opgenomen ‘Reactienota zienswijzen omgevingsvisie gemeente Waadhoeke’ (verder te noemen Reactienota) is het resultaat hiervan opgenomen. Een toelichting is te vinden bij argument 2.4.

2.1 Het opstellen van een omgevingsvisie is verplicht
Het opstellen van een omgevingsvisie is verplicht. Op 1 januari 2027 moeten gemeenten beschikken over een omgevingsvisie die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet. De omgevingsvisie is vormvrij, maar dient participatief (in dialoog met de samenleving) tot stand te komen. De gemeenteraad stelt de omgevingsvisie vast en de visie vormt voor de raad het kader voor de keuzes die gemaakt gaan worden. De omgevingsvisie is het instrument waarmee de gemeenteraad koers en richting geeft. Een visie die gedragen wordt door de samenleving vormt de legitimatie van het handelen van de raad. De omgevingsvisie is de basis voor het omgevingsplan en mogelijke thematische en/of gebiedsgerichte programma’s en daarmee ook de eerste stap om de beleidscyclus in beweging te zetten. De omgevingsvisie is een dynamisch document dat geen vaste looptijd kent. De visie kan zodoende, wanneer nodig, worden veranderd, aangevuld en geconcretiseerd.

2.2. De omgevingsvisie is richtinggevend voor de toekomstige ontwikkeling van Waadhoeke
In dit Plan van Aanpak is aangegeven dat de omgevingsvisie voor Waadhoeke een richtinggevende omgevingsvisie zal zijn die in deze fase een basis biedt voor gemeente en samenleving om uiteindelijk toe te groeien naar een situatie waar in meer ruimte geboden wordt voor initiatieven. De omgevingsvisie is daarmee vanuit het ‘basis op orde’ idee als groeimodel ingestoken. Dit vraagt dat goed wordt omschreven waar ruimte wordt geboden, zodat voor iedereen duidelijk is hoe initiatieven op haalbaarheid en wenselijkheid beoordeeld worden. De gemeente geeft in de visie aan waar zij op wil sturen; wat wil je voorkomen en wat wil je stimuleren. De omgevingsvisie is voor de gemeenteraad, het college, de ambtenaren en de samenleving een werkdocument om afwegingen te maken. De omgevingsvisie geeft duidelijkheid en is het instrument waaraan verzoeken/initiatieven worden getoetst die niet in het omgevingsplan passen. Initiatieven vanuit de samenleving krijgen onder de Omgevingswet een belangrijke rol.

De gemeente zal de initiatieven benaderen vanuit een “ja-mits” benadering. De omgevingsvisie geeft op hoofdlijnen duidelijkheid over de ja (wat willen we stimuleren) en de mits (wat willen we liever niet, of wat zijn de voorwaarden).

Verdere concretisering vindt plaats in programma’s en/of het omgevingsplan waarin verder kan worden ingegaan op de waar, wanneer en hoe vraag. In de omgevingsvisie staan de geldende programma’s (zoals de duurzaamheidsagenda, de mobiliteitsvisie, de nota recreatie & toerisme) van Waadhoeke ook omschreven.

2.3 De omgevingsvisie is het instrument waaraan initiatieven die niet passen in het omgevingsplan worden getoetst

Voor inwoners die een initiatief hebben is een stappenplan opgenomen en een afwegingskader waaraan initiatieven getoetst worden. De volgende stappen worden doorlopen:

Stap 1: Het plan moet voldoende scoren op leidende principes;
Stap 2: Het plan moet meerwaarde hebben op één of meer leidende principes of invulling geven aan meerdere speerpunten uit de visie;
Stap 3: Het plan moet besproken zijn met de buurt;
Stap 4: Is aan stap 1, 2 en 3 voldaan, dan kan er een verken jouw idee worden ingediend.

Het afwegingskader waaraan getoetst wordt, de leidende principes, zijn:

1. We gaan uit van duurzaam; met oog voor energiebesparing en duurzame opwek, klimaatadaptatie, circulariteit en biodiversiteit;
2. We werken vanuit het karakter van onze kernen, ons landschap en onze historie aan een omgeving met kwaliteit;
3. We bewaken veiligheid en gezondheid;
4. We betrekken bodem en water bij keuzes over de functie en inrichting van een plek (bodem en water sturend).

2.4. De omgevingsvisie wordt gewijzigd ten opzichte van de ontwerpfase

Zoals uit de Reactienota blijkt geven de ontvangen zienswijzen aanleiding tot het wijzigen van de omgevingsvisie. Ook is er aanleiding tot het doen van een aantal ambtshalve wijzigingen. Voor de overzichtelijkheid zijn deze opgenomen in de Reactienota, zodat alle voorgestelde wijzigingen in één document staan.
De wijzigingen hebben betrekking op de visiekaart, de waardenkaart en voor het overige betreft het tekstuele aanvullingen en/of correcties en/of verduidelijkingen.
Het project 1Dyk is uit de omgevingsvisie gehaald omdat dit project is gestopt. Het project wordt nu grotendeels opgepakt in het Fries programma Waddenkust. Dit programma kent een apart besluitvormingstraject, los van de omgevingsvisie. Mocht blijken dat er uiteindelijk elementen uit dit programma in de visie moeten landen, dan zal de omgevingsvisie hier te zijner tijd op worden aangepast.

Wijziging waardenkaart en visiekaart
Dit betreft een drietal wijzigingen:

- Het verwijderen van zaken op de kaarten die verwijzen naar het project 1Dyk
- Het donkertegebied op de Visiekaart wordt in overeenstemming met het bestaande donkertebeleid uitgebreid tot het gehele gemeentelijke grondgebied.
- Voor het overige betreft het aanpassingen ten behoeve van leesbaarheid/verduidelijking van de kaarten en het verwijderen van onjuistheden van de kaarten.

Tekstuele wijzigingen

- Het verwijderen van zaken in de tekst die verwijzen naar het project 1Dyk
- Daarnaast zijn er een aantal tekstuele wijzingen voorgesteld. Dit betreft met name aanvullingen en/of correcties en/of verduidelijkingen van de tekst.

Alle in de Reactienota beschreven wijzigingen zijn verwerkt in de voorliggende omgevingsvisie zoals opgenomen als bijlage 4.

2.5. Met het vaststellen van de omgevingsvisie wordt de beleidscyclus onder de Omgevingswet gestart
Met het vaststellen van de omgevingsvisie wordt de beleidscyclus onder de Omgevingswet gestart. De opbouw van de Omgevingswet volgt de beleidscyclus. De beleidscyclus biedt een structuur om de instrumenten van de Omgevingswet te ordenen.

Onder beleidsontwikkeling wordt verstaan het vormen van een visie op de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving.

De omgevingsvisie is hét strategische plan van de gemeenteraad voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. De omgevingsvisie is een samenhangende visie met strategische hoofdkeuzes van beleid en opgaven voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn.
Deze visie is het kader waarbinnen de gemeente programma's en omgevingsplannen kan opstellen die uitvoering geven aan het gemeentelijke beleid, om de gewenste kwaliteit van de fysieke leefomgeving zoals beschreven in de omgevingsvisie, te bereiken.

Beleidsontwikkeling
Het bovenste kwart aan de rechterzijde van de cyclus heet beleidsontwikkeling. Dit staat voor de visievorming. De omgevingsvisie is een samenhangende visie met strategische hoofdkeuzes van beleid voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn.
Belangrijke input voor een omgevingsvisie is het resultaat van het vorige kwart van de beleidscyclus: terugkoppeling. Ofwel: monitoring en evaluatie. Uit evaluatie blijkt of bijstelling van de beleidsdoelen en/of aanpassing van de omgevingsvisie nodig is. Het daarom is goed mogelijk dat de omgevingsvisie in de komende jaren op thematisch of gebiedsgericht niveau weer wordt aangepast op basis van actuele kennis en inzichten. Uiteraard is de gemeenteraad daarbij bevoegd om deze wijzigingen te doen.

<u>Kanttekeningen/risico's</u>
Tegen de vaststelling van de omgevingsvisie kan geen bezwaar of beroep worden ingesteld. De omgevingsvisie heeft dan ook geen direct juridische gevolgen. Daarom worden geen risico's voorzien.

Alternatieven
Er zijn geen alternatieven. Op grond van de Omgevingswet moet er verplicht een omgevingsvisie worden opgesteld.

Vervolg
De omgevingsvisie wordt zowel in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (hierna DSO) als wettelijk verplichte versie en op de gemeentelijke website als publieksvriendelijke versie gepubliceerd. Tegen de vaststelling van de visie kan geen bezwaar of beroep worden ingesteld. De indieners van de zienswijzen krijgen persoonlijk bericht wat er met de zienswijze is gedaan.

Wettelijk verplichte versie
Vanaf 1 januari 2027 is het wettelijk verplicht om de omgevingsvisie digitaal beschikbaar te stellen via het DSO. Iedereen kan de visie dan digitaal bekijken in het nieuwe Omgevingsloket via het onderdeel 'Regels op de Kaart'. De visie moet daarom vanaf dat moment ook aan nieuwe technische standaarden voldoen.
Wij willen echter niet wachten tot 2027 omdat het nu ook al mogelijk is om gebruik te maken van dat nieuwe Omgevingsloket. Daarom kiezen we ervoor om de omgevingsvisie nu al in dat nieuwe, toekomstbestendige systeem te publiceren.

Publieksvriendelijke versie
Het lezen en doorgronden van de omgevingsvisie via dat nieuwe systeem zal door veel gebruikers (samenleving, raad, college, collega's) voorlopig vooral als lastig en ingewikkeld worden ervaren. Maar uiteindelijk zal dat nieuwe systeem wel de nieuwe standaard worden. Dat heeft alleen tijd nodig. Daarom bieden we de omgevingsvisie, uit het oogpunt van dienstverlening, voorlopig ook nog in een andere variant aan. En dat is de variant die we op onze eigen gemeentelijke website hebben gebouwd.

Deze variant en de variant op het Omgevingsloket hebben (uiteraard) dezelfde inhoud, maar er is wel een verschil in hoe het document aan de lezer wordt gepresenteerd. De variant op onze eigen website is voor de lezer een prettig leesbaar en 'doorklikbaar' document. Het is opgebouwd als een webpagina met overzichtelijke blokjes, teksten, foto's en kaartmateriaal. De lezer zal deze variant als gebruiksvriendelijker ervaren. De publieksvriendelijke versie is als bijlage 4 bijgevoegd.

De officiële publicatie van de vastgestelde omgevingsvisie en de kennisgeving wordt gepubliceerd op het wettelijk verplichte kanaal van officiële bekendmakingen. In die kennisgeving verwijzen we naar de beide varianten.

Verder geven we via de verschillende gemeentelijke nieuwskanalen ruchtbaarheid aan de publicatie.

Participatie
Voor het maken van de omgevingsvisie is participatie een verplicht onderdeel.

Participatietraject
In maart 2022 heeft uw raad middels een memo (bijlage 5) van ons college kennis kunnen nemen van het procesvoorstel (bijlage 6) voor de aanpak en de planning van het participatietraject.
We zijn in twee fasen het gesprek aangegaan met de omgeving. Voor de invulling en uitvoering van de 2de fase heeft de raad op 27 oktober 2022 (bijlage 7) een uitgangspuntennotitie vastgesteld (bijlage 8). Het procesvoorstel en de uitgangspuntennotitie zijn in samenwerking met de voormalige raadswerkgroep tot stand gekomen.

De resultaten van de 1ste en 2de fase van de participatie hebben we, samen met opbrengsten uit de beleidsanalyse en gesprekken met de interne en externe experts, gebruikt voor het opstellen van de visie voor Waadhoeke.

Financiën
De kosten voor het opstellen van de omgevingsvisie gemeente Waadhoeke zijn betaald uit het reguliere budget dat hiervoor beschikbaar is gesteld in de begroting.

Bijlagen
Bijlage 1: Plan van Aanpak Omgevingsvisie gemeente Waadhoeke
Bijlage 2: Opbrengsten participatie 1e fase en 2e fase
Bijlage 3: Reactienota zienswijzen omgevingsvisie gemeente Waadhoeke
Bijlage 4: De gewijzigde Omgevingsvisie gemeente Waadhoeke (dit is de publieksvriendelijke versie)
Bijlage 5: Raadsmemo proces Participatie Omgevingsvisie
Bijlage 6: Procesvoorstel Participatie Omgevingsvisie
Bijlage 7: Raadsvoorstel Uitgangspuntennotitie 2de fase Participatie Omgevingsvisie
Bijlage 8: Uitgangspuntennotitie 2de fase Participatie Omgevingsvisie Waadhoeke

Burgemeester en wethouders van Waadhoeke

, burgemeester

, secretaris

NR.: 2022-056197

De raad van de gemeente Waadhoeke

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Waadhoeke van 7 oktober 2025;

B E S L U I T

1. De *Reactienota zienswijzen omgevingsvisie gemeente Waadhoeke* vast te stellen;

2. *De Omgevingsvisie gemeente Waadhoeke* gewijzigd vast te stellen overeenkomstig de Reactienota zienswijzen omgevingsvisie gemeente Waadhoeke.

Aldus vastgesteld in de openbare

raadsvergadering van 6 november 2025,

ner2 , voorzitter

, griffier

Dit document is digitaal ondertekend.